

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۷۷۸۶-۲۹۸۰

زمان چاپ: ۱۴۰۳/۰۳/۲۵

شماره مجوز مجله: ۸۰۴۰۰

تحلیل و بررسی سرای وزیر قزوین با رویکرد مرمت و احیا بنا

مهشاد بختیاری^۱، محدثه برازنده^۲، نرجس ابراهیمی^۳، زهرا ژاله چین^۴

۱- استاد مدعو، دکترای شهرسازی

۲- دانشجوی کارشناسی مهندسی معماری

۳- دانشجوی کارشناسی مهندسی معماری

۴- دانشجوی کارشناسی مهندسی معماری

mohadese_barazande@yahoo.com

چکیده

خانه‌ها و بناهای تاریخی بخشی مهم از هویت هر جامعه‌ای هستند که مرمت و احیای آن‌ها لازمه پاسداری از میراث گذشتگان است. مجموعه بازار قزوین که در بافت قدیمی شهر به صورت یک محور بسیار قوی ارتباطی با شاخه‌های متعدد جای گرفته است، هنوز مرکز پر رونق داد و ستد و نقطه حساسی از نظر عملکردهای شهری است. بخش مورد مطالعه و بررسی در این پژوهش، سرای وزیر قزوین است. این سرای در دو طبقه در جنوب مجموعه سعدالسلطنه و شرق قیصریه قرار دارد که به سرای وزیر معروف است. روش تحقیق از نظر جمع آوری اطلاعات به صورت توصیفی-تحلیلی می‌باشد. در این تحقیق ابتدا با استفاده از مطالعات میدانی به جمع آوری مطالب مرتبط با این زمینه پرداخته شده است. صدمات وارده بر بنای سرای وزیر به صورت عوارض انسانی و طبیعی و کاهش عمر ساختمان بوده که برای آن تدابیری اندیشیدیم که در ادامه به آن می‌پردازیم. سرای وزیر وضعیتی نیمه فعال داشته و عده‌ای از تجار و کسبه در آن مشغول به کارند. این بنا سال‌ها است که به عنوان بازار فرش شناخته شده است، به جای پیشنهاد عملکرد جدید تصمیم بر آن شد که بنا را برای همین عملکرد فعلی به عنوان پاساژ فرش تطبیق دهیم و موقعیت تجاری و اقتصادی آن را تقویت کنیم.

کلمات کلیدی: آسیب شناسی، مرمت، احیا، سرای وزیر

۱- مقدمه

بافت‌های تاریخی یکی از موارد مهم و ارزشمند هویت شهرها است، که عناصر بناها و نحوه شکل‌گیری و شبکه‌های عبور و مرور در هر بافت تاریخی نشان از نحوه زندگی اجتماعی ساکنین آن شهر دارد. عدم توجه به یک بافت تاریخی با توجه به گذر زمان و عمر زیاد ابنیه ارزشمند آن می‌تواند باعث از بین رفتن هویت آن شهر شود.

مرمت معماری شاخه‌ای از هنر معماری است که بر پایه شناخت و مطالعه بناها و احیا کردن فضاهای تاریخی به لحاظ کالبدی، ساختاری و عملکردی می‌پردازد. این هنر شاخه‌ای مهندسی معماری است که شامل شکل‌ها و سطوح گوناگونی از پژوهش و تحقیق در بافت تاریخی معماری می‌باشد که در مقیاس‌های گوناگونی می‌توان آن را تعریف کرد. (سارا صادق زاده، ۱۳۹۹/۷/۱۶)

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۷۷۸۶-۲۹۸۰

بازار را به عنوان یک ساخت اقتصادی دیر پا در شهرها بوده است و این ساخت اقتصادی وقتی در شهرهای قدیمی در قالب طرح های معماری و شهرسازی تظاهر می کند محور و ستون فقراتی برای شهر به همراه دارد که با شاخه ها و اندام های مختلفی عملکردهای مهم دیگری را در خود جا می دهد مانند عملکردهای مذهبی، تشدید روابط اجتماعی و برخوردهای چهره به چهره، عملکردها ارتباطی پیاده و سواره ماقبل اتومبیل برای دستیابی به نقاط مهم شهر و تنوع این عملکردها و به عبارتی دیگر چند عملکردی بودن بافت بازار، که موجب می شود از ویژگی های فرهنگی بارزی نیز برخوردار گردد.

مجموعه بازار قزوین که در بافت قدیمی شهر به صورت یک محور بسیار قوی ارتباطی با شاخه های متعدد جای گرفته است و هنوز مرکز پر رونق داد و ستد و نقطه حساسی از نظر عملکردهای شهری است. از مهمترین ویژگی های بازار قزوین، علاوه بر وسعت قابل توجه آن، ترکیب معماری آن است که با بهره گیری از ترکیب طرح های شطرنجی و ایجاد مفصل های معماری، ورودی های فضاهای مختلف بازار را به آن دوخته است و فضاهای بسیار با شکوهی را ایجاد نموده است. مهم ترین فضاهای بازار قزوین عبارتند از: سرای رضوی (شاه)، سرای وزیر (عبید زاکانی)، سرای حاج رضا، سرای نقردعلی، سرای حراج محمدباقر، سرای دالان دراز، سرای ضرابخانه، سرای نگارالسلطنه، سرای بهشتی، کاروانسرای سعدالسلطنه، تیمچه سرباز، تیمچه سرپوشیده، کارخانه آرد سلامت، کارخانه خشکبار و کشمش، بازار قیصریه، بازار سعادت، مسجد شاه (مسجد النبی)، گرمابه سعدیه، گرمابه رضوی (شاه). (مجایی، ۱۳۸۸/۲/۳۱)

بخش مورد مطالعه و بررسی در این پژوهش، سرای وزیر قزوین است. این سرای در دو طبقه در جنوب مجموعه سعدالسلطنه و شرق قیصریه قرار دارد که به سرای وزیر معروف است. (هما بیوک آقائی، ۱۳۹۷/۹، ۶). وضعیت ایستایی و تعادل در این سرا تبدیل به عارضه ای شده. از این رو از طریق معاینه نوع عارضه، نوع عدم تعادل مشخص می شود و بر پایه آن عامل یا عوامل محل تعیین می گردد. در این بخش سعی خواهد شد با توجه به مطالب گفته شده در این مقاله به بررسی عوامل مخل و عوارض ناشی از آن در سرای وزیر پرداخته و در نهایت راه حل هایی جهت رفع آن ها ارائه می گردد.

۲- روش تحقیق

این تحقیق از نظر هدف و محتوا جزء روش های تحقیق کاربردی و توسعه ای می باشد و روش تحقیق از نظر جمع آوری اطلاعات بصورت توصیفی- تحلیلی می باشد. در این تحقیق ابتدا با استفاده از مطالعات میدانی به جمع آوری مطالب مرتبط با این زمینه پرداخته شده است.

۳- تاریخچه بنا سرای وزیر

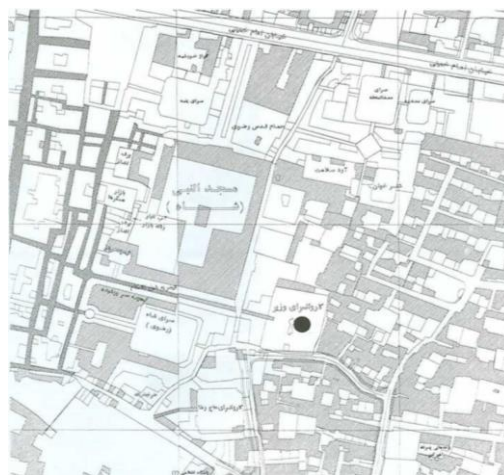
این سرا روبروی در خاوری قیصریه واقع شده و با سرای شاه و سعادت فاصله زیادی ندارد. در بزرگ آن در طرف غرب است و در محوطه وسط بازارچه وزیر روبه روی قیصریه واقع شده. در دیگری در جانب جنوب بازارچه وزیر قرار دارد و متروک است و هیچ وقت باز نمی شود. این سرا نیز دارای حیاطی وسیع و بنایی دو طبقه و حجرات و انبارهای متعدد است. قسمت غربی آن محوطه سرپوشیده ای است که در ضلع شمالی و جنوبی آن دارای حجرات دو طبقه و ساختمان ظریفی است. این سرا هم اگرچه در ردیف دوم قرار دارد اما پیش از جنگ بین المللی اول بود اما اکنون ۱۰، ۱۵ تن بازرگان در آنجا هستند و اکثر حجرات و انبارهای آن دست تجار و مورد استفاده می باشد.

در زمان ناصرالدین شاه و حکومت امیرکبیر و به انتخاب او حاکمان انتخاب می شدند، در سال ۱۳۰۴ الله قلی میرزای ایلخانی حاکم قزوین بود محمد باقرخان سعدالسلطنه از طرف او حکومت می کرد. (۱۳۰۶) - (باقرخان سعدالسلطنه در سال ۱۳۱۰ حکومت می کرد).

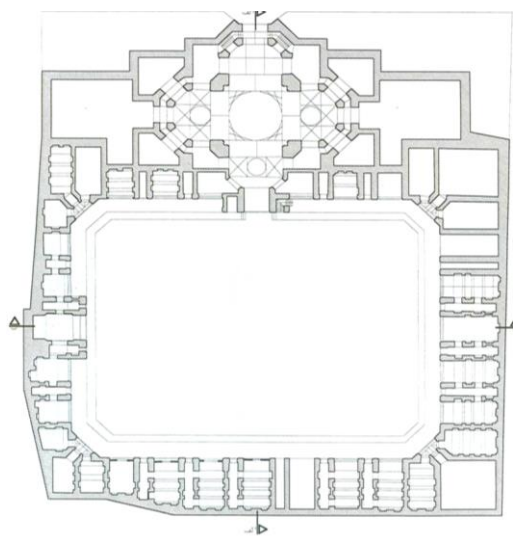
سعدالسلطنه کاروانسرای بزرگ سعادت که ظاهراً محل کاخ سعادت‌آباد که از کاخ های معروف صفویه بوده است و بعد از انقراض این سلسله ویران گردیده بود و مرکز زباله شده بود، دستور داد تا تمیز کنند و در زمین آن هفت دستگاه کاروانسرا و یک قیصریه و یک بازارچه‌ی سرپوشیده و یک حمام بنا کرد. آن کاروانسراها که به هم ارتباط دارند به سعیدیه موسوم کرد.

۴- معرفی بنا

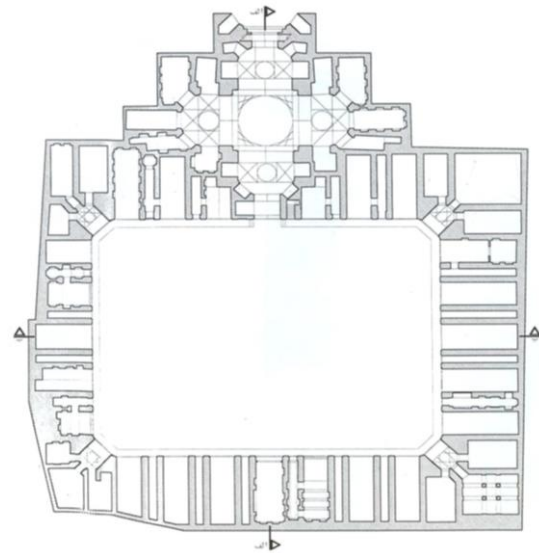
در چهار طرف حیاط حجره هایی در دو طبقه قرار دارند که دارای لچک های طاق نما ی آراسته به کاشی های رنگین اند که از نقش های جالب تشکیل شده اند. (سایت سازمان میراث فرهنگی و گردشگری قزوین)
در بدو ورود به چهار سویی بر می‌خوریم که دو سمت آن را ورودی هایی داخلی و خارجی بنا تشکیل می‌دهند. در اطراف دو سمت دیگر چهار سو، حجره هایی قرار گرفته‌اند از کناره‌های ورودی خارجی به وسیله دو راه پله باریک می‌توان به طبقه دوم همین حجره ها راه یافت. (شکل ۱، ۲، ۳)

شکل (۱): پلان موقعیت

شکل (۳): پلان طبقه اول

شکل (۲): پلان همکف

یک گنبد بزرگ در مرکز و چهار کویل در اطراف آن پوشش این قسمت را تشکیل می‌دهند پنج عدد طاق با قوس پنج او هفت تند، پایه‌های کویل‌های دو سمت راست و چپ را تأمین می‌نمایند. گنبد مرکزی بر روی چهار پایه عظیم انتهایی دو طرف

طاقی‌های می نشینند در مرکز گنبد و کویل‌ها نورگیرهایی تعبیه شده‌اند. کاربردی‌های ۶ ضلعی آجری با تزئینات کاشی فیروزه‌ای رنگ سقف را می‌آریند. باید توجه داشت که این کاربردی‌ها فقط جنبه تزئیناتی داشته و هیچ گونه وظیفه باربری بر عهده ندارند. در حدود ۴۰ سال پیش همین قسمت توسط صاحبان بنا مورد مرمت قرار گرفته است. ورودی اصلی سرا که به چهار سو باز می‌شود. در جبهه غربی آن قرار دارد. سابقاً درست از زیر محور جبهه شمالی راهی به شترخان باز می‌شده است که هم اکنون به علت عدم عملکرد مسدود می‌باشد، و شترخان نیز به کارگاه پارچه بافی تبدیل شده است. در محور جنوبی قبلاً ورودی فرعی سرا به تیمچه باز می‌شده که در حال حاضر بسته است و این قسمت به توالی مبدل گشته است. باید اضافه نمود که توالی‌ها پیش از این در بخش شترخان قرار داشته‌اند.

شکل (۴): ورودی

تعداد اتاق‌ها در طبقه اول در دور تا دور حیاط (به جز شکستگی‌های طرح که به عنوان انبار مورد استفاده واقع شده‌اند) به شرح زیر می‌باشد: جبهه شمالی و جنوبی هر یک پنج حجره، و جبهه‌های شرقی و غربی (ورودی) حجره وجود دارد که در بخش غربی یکی از حجره‌ها به راهروی ورودی تبدیل گشته است. در جبهه غربی که ورودی اصلی در آن قرار گرفته، در کنار انبارها، سه حجره در هر طرف قرار دارد که در طبقه دوم مانند همین ریتم‌ها تکرار می‌شوند.

شکل (۵): حجره‌ها

سه راه‌پله از حیاط بر طبقه دوم بنا راه می‌یابند. یک راهرو دور تا دور در طبقه دوم می‌چرخد و به این ترتیب، حجره‌ها در این

طبقه در حدود ۱/۲ متر عقب‌تر از طبقه اول نشسته‌اند. لیکن در محورهای اصلی دو جبهه جنوبی و غربی (ورودی) به علت

ناودان های سنگی تعبیه شده در نما سیستم آبروی بنا را تشکیل می‌دهد. بعدها ناودان های فلزی نیز به مجموعه آبروها اضافه شده که به این ترتیب ریزش آب‌های هرزه از آنها باعث صدمه دیدن بنا شده است. تیرک های چوبی بیرون آورده از سقف در هر دو طبقه، وظیفه ایجاد سایه را بر دوش داشته‌اند که هم اکنون پوشش آن‌ها از میان رفته و فقط تیرک های باربر آنها بر جای مانده‌اند.

شکل (۱۰): تیرک ها

۵- آسیب شناسی

صدمات وارده بر بنای سرای وزیر به صورت تدریجی بوده که عبارتند از عارضه فرسایش ناشی از عمر ساختمان (عوارض انسانی و حیوانی و نیز رطوبت و هم به صورت آبی بوده که از آن جمله جنگ بوده که در زمان کاروانسراهای شهر قزوین محل استقرار لشکر نظامیان بوده و بعضی از کاروانسراها تبدیل به انبار آذوقه شده بود ، از آن جمله سرای وزیر مدتی به این وضع بوده و افراد نظامی در آن زندگی می کردند و رفت و آمد های پر حجم و بسیار زیاد و مکرر و آوردن و بردن ادوات جنگی به ساختمان آسیب فراوان رسانده است) عملاً عملکرد مفید را از بنا گرفته است و حیات کاذب و نیمه فعال به آن داده است که این نیز یکی از عوامل مخرب بنا است .

به تدریج تبدیل شدن بنا و بعضی از حجرات به کارگاه های صنعتی و انبار بر اثر همین عارضه صدمات دیگری به بنا وارد کرد. آخرین و شاید مهمترین عارضه آبی واره بر بنا زلزله سال ۱۳۶۹ است که صدمات فراوانی را به بنا وارد کرده است. در جداول زیر عوارض مهم وارده بر بنا پرداخته شده

جدول نمونه شماره (۱)

عنوان	توصیحات	عکس
عامل مخل	رها شدگی بخشهای مختلف بخش الحاقی	
عدم تعادل	بیشتر بودن نیروی وارده از مقاومت کششی طاق ترکین	
عارضه	گسیختگی طاق	
درمان	درمان اساسی بخش الحاقی و جایگزینی آجرها و ملات	

جدول نمونه شماره (۲)

عنوان	توصیحات	عکس
عامل مخل	عدم استفاده مناسب از بنا (باز و بسنه شدن در)	
عدم تعادل	سست شدن آجرها در اثر ریختن ملات بینشان	
عارضه	ترک خوردن درز بین آجرها درست در مسیر تغییر جهتشان	
درمان	ترک سازه ای نیست درمان از طریق ترزریق ملات امکان پذیر است	

جدول نمونه شماره (۳)

عنوان	توصیحات	عکس
عامل مخل	نامرغوبیت و فرسودگی مصالح	
عدم تعادل	از بین رفتن چسبندگی ملات	
عارضه	ریختن آجر زیر طاق	
درمان	برداشتن ملات های فرسوده و جایگزینی آن با آجر جدید	

عنوان	توصیحات	عکس
عامل مخل	رطوبت	
عدم تعادل	ترکیب رطوبت باران با مصالح	
عارضه	به جود آمدن داغ رطوبت	
درمان	عایق کاری کف راهروی طبقه دوم	

عنوان	توصیحات	عکس
عامل مخل	رطوبت و عدم رسیدگی	
عدم تعادل	پوسیدگی و یخ زدگی آب در زیر کاشی	
عارضه	تخریب کاشی های نما	
درمان	مرمت اصولی طبق الگوهای گذشته	

۵- مرمت بنا

۵-۱- مهار بند:

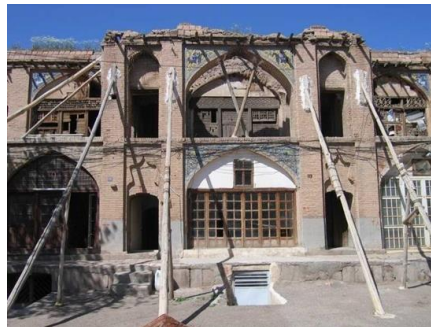
استفاده از مهاربند در مورد طاق و تویزه هایی که دچار رانش شده اند. این اتصال پیوستگی موقتی بین این اجزا را فراهم می کند.

شکل (۱۱): مهاربند

۵-۲- تنگ گذاری :

تنگ گذاری در بخش هایی از نما که در حال جدا شدن هستند از فروپاشی بیشتر نما جلوگیری می کند.

شکل (۱۲): تنگ گذاری نمای شمالی

۳-۵- ایجاد شبکه آجری در بین سقف داخلی و بام :

در قدیم تنفس ابنیه از طریق بام انجام می شده است ولی به دلیل استفاده از ایزوگام در طرح مرمت دیگر این امکان فراهم نخواهد بود. با ایجاد شبکه آجری بین سقف داخلی و بام و نیز تعبیه روزنه هایی در نمای بیرونی، تهویه هوای درون امکان پذیر می گردد. این روند باعث سیرکوله هوا و از بین رفتن رطوبت گشته و در ضمن به عنوان ایزوله حرارتی عمل خواهد کرد.

۴-۵- پی آجری با زیرسازی شفته آهک :

در کلیه مواردی که عوامل مخل (آنی و بطئی) بر زمین زیر پی اثر می گذارند، پس از رسیدن به مرحله عدم تعادل، موجب حرکت و دوارن در بنا شده که عارضه آن به صورت ترک مشاهده شد. در مواردی که عوامل مخل به صورت جدی و شدید بنا را مورد تهدید قرار دهد پس از مرحله ترک بلافاصله بنا با تخریب روبرو خواهد شد. لذا با توجه به نشست زمین در جبهه های شمالی و غربی و نیاز به تقویت پی های این دو جبهه، پیشنهاد می شود از پی تقویتی آجری با زیرسازی شفته آهک استفاده شود. برای این کار خشتهای قدیمی هر چند متر با زدن شمع در زیر دیوار برداشته می شود و در محلی که دیوار خالی شده، حفره ای ایجاد شده و چرز (شفته آهک) ریخته می شود. آجرها به صورت هشته گیر در خشت های قدیمی کار گذاشته می شود. (جزوه مرمت)

۵-۵- پالانه طاق :

در مواردی که طاق دچار افت شده است می توان از پالانه طاق، روی طاق استفاده نمود بدین صورت که یک طاق درست در بیرون طاق موجود می زند و طاق زیرین را پالانه متصل می کنند، در حقیقت طاق زیری، آویز پالانه می شود. عکس زیر بخش جنوبی بنا را نشان میدهد. با توجه به شکم دادگی طاق، استفاده از پالانه طاق برای حفظ صورت ظاهری طاق قدیمی پیشنهاد می شود.

شکل (۱۲): تنگ گذاری نمای شمالی

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۷۷۸۶-۲۹۸۰

۶- احیای بنا

۶-۱- استراتژی احیا :

استراتژی احیا از طریق ارزش یابی بنا در حقیقت فلسفه احیا توجیه می شود.

با استفاده از تاریخچه بنا و آنچه گفته شد. ارزش های نهفته در بنا، به این شکل زیر دسته بندی می شوند:

- ارزش اجتماعی : ارزش اجتماعی بنا به معنی نقش بنا در هویت بخشی به محله و بافت می باشد.
- ارزش فرهنگی : از دیدگاه حفظ میراث گذشته و ارزش های معماری گذشتگان.
- ارزش اقتصادی : با هدف استفاده از سرمایه های ملی (با در نظر گرفتن بنا به عنوان یک سرمایه که می تواند در جریان بیافتد)

۶-۲-اهداف جنبی :

در تدوین طرح احیا علاوه بر تامین اهداف ذکر شده سعی بر این بوده که به مسائل دیگری نیز بپردازیم که به صورت جنبی در تامین اهداف و اعطای عملکرد به گونه ای کارآمد عمل کند . از آن جمله اند :

۱-بر آورد نیاز های روز مردم محله

۲-در نظر گرفتن کاربرد فعلی بنا

۳-مسائل اقتصادی در جهت صرفه جوئی در هزینه ها

۴-ایجاد حداقل تغییرات در کالبد بنا

۵-انتخاب عملکردی متناسب با کالبد و گذشته بنا و همچنین بافت آن

۶-ایجاد فضای سبز مناسب

۷-ایجاد تسهیلات خدماتی (سیستم گرمایش و سرمایشی تاسیسات الکتریکی و مکانیکی ،ساختمان های میان افزا). (پروژه مرکز آموزش عالی سازمان میراث فرهنگی و گردشگری - پروژه خانه حیدری)

۶-۳- طرح پیشنهادی احیاء :

همانطوری که در بررسی وضع موجود بنا ذکر شد، سرای وزیر وضعیتی نیمه فعال داشته و عده ای از تجار و کسبه در آن مشغول به کارند. از طرفی این سرا با موقعیتی که در این بافت قدیمی دارد و با توجه به قرارگیری آن در انتهای راسته بازار قیصریه (موقعیت خوب تجاری) و از طرف دیگر این بنا سال ها است که به عنوان بازار فرش شناخته شده است، به جای پیشنهاد عملکرد جدید تصمیم بر آن شد که بنا را برای همین عملکرد فعلی به عنوان پاساژ فرش بیشتر تطبیق دهیم و موقعیت تجاری و اقتصادی آن را تقویت کنیم .

بعلاوه با توجه به بافت و مجاورت بنا با بناهای تاریخی و مذهبی چون مسجد النبی لازم دانستیم به تقویت ارزش فرهنگی و آموزشی بنا نیز توجه کنیم. در این راستا پیشنهاد می شود در کنار مغازه ها و حجره های فرش فروشی کارگاه های آموزشی فرش بافی و گلیم و جاجیم بافی نیز قرارداد شود تا در جهت آموزش علاقه مندان عمل نمایند . به علاوه نمایشگاه های فرش را توجیه می کنیم که به صورت دائم یا دوره ای عرضه کننده تولیدات بخش های آموزشی یا غیر آموزشی باشند. این امر در جلب مشتری و شناخته شدن بیشتر بنا و به بیان دیگر احیای کالبد نیمه جان بنا تاثیر بسزایی خواهد داشت.

۶-۳-۱- جزئیات طرح :

حجره های فرش فروشی در طبقه همکف قرار داده می شوند. این تقسیم فضایی به این دلیل است که بنا تحمل بار زیاد را نداشته و بار اضافه و بار اضافی باعث استهلاک سریعتر آن می شود بنابراین دور تا دور طبقه همکف حجره های فرش فروشی

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۷۷۸۶-۲۹۸۰

قرار گرفته و سایر حجره های در طبقه بالا جای می گیرند. فضای چهار کنج به علت عدم نور گیری به فضاهای خدماتی و میان افزا اختصاص خواهند یافت بدین منظور کنج شمال غربی و شمال شرقی به انبار فرش اختصاص خواهد یافت. فضاهایی از قبیل نگهبانی، سرایداری، تاکسی سرویس از جمله بخش هایی هستند که به منظور خدمات رسانی به پاساژ لازم می نمایند.

فضای چهار سوی ورودی به عنوان فضایی که معرفت هویت پاساژ در نظر گرفته شده است. محل قرار گیری نمایشگاه فرش همین هشتی ورودی است. این فضا علاوه بر معرفی، نقش دعوت کنندگی و اعطای روح هنری به فضای خشک تجاری را خواهد داشت.

همانطور که گفته شد از قرار دادن حجره های فرش فروشی (بار سنگین) در طبقه دوم خودداری شود. در این راستا کارگاه های غیر آموزشی فرش و گلیم و جاجیم در جبهه شمالی، حجره های فرش کرایه در جبهه شرقی و تابلو فرش فروشی در جبهه جنوبی و شرقی قرار می گیرند. حجره هایی با کاربری دفتر قالیشویی در جبهه غربی جای گرفته اند که برای جلوگیری از تخریب کالبد ارزشمند بنا فقط به عنوان دفتر عمل می کنند و عمل قالیشویی در محل دیگر صورت خواهد پذیرفت. در نظر گرفتن یک رستوران و یک چاپخانه کوچک در طبقه دوم در کنج شمال شرقی جهت کسبه، بازدید کنندگان و خریداران می تواند مفید واقع شود. انتخاب این کنج به علت قرار گیری آن بین کارگاه ها و فروشگاه ها است. در بخش بالایی چهار سو در طبقه دوم کارگاه های آموزشی با فضاهای مربوطه در نظر گرفته شده اند.

در کنج جنوب غربی درست مانند طبقه پایین سرویس ها قرار می گیرند. کنج شمال غربی انبار کارگاه و کنج جنوب شرقی محل قرار گیری کارگاه رفوگری می باشد. درست در وسط جبهه جنوبی در طبقه دوم مدیریت قرار می گیرند که ضمن نظارت بر عملکرد مجموعه مسئول هماهنگی و رهبری فعالیت پاساژ خواهد بود. وجود حوض و فضای سبز در میان حیاط روح و طرواتی وصف ناشدنی به کل مجموعه خواهد بخشید.

خانه ها و بناهای تاریخی بخشی مهم از هویت هر جامعه ای هستند که مرمت و احیای آن ها لازمه پاسداری از میراث گذشتگان است. مجموعه بازار قزوین که در بافت قدیمی شهر به صورت یک محور بسیار قوی ارتباطی با شاخه های متعدد جای گرفته است که هنوز مرکز پر رونق داد و ستد و نقطه حساسی از نظر عملکردهای شهری است. بخش مورد مطالعه و بررسی در این پژوهش، سرای وزیر قزوین است. این سرای در دو طبقه در جنوب مجموعه سعدالسلطنه و شرق قیصریه قرار دارد که به سرای وزیر معروف است و روش تحقیق از نظر جمع آوری اطلاعات به صورت توصیفی - تحلیلی می باشد. در این تحقیق ابتدا با استفاده از مطالعات میدانی به جمع آوری مطالب مرتبط با این زمینه پرداخته شده است. صدمات وارده بر بنای سرای وزیر به صورت عوارض انسانی و طبیعی و کاهش عمر ساختمان بوده که برای آن تدابیری اندیشیدیم که در ادامه به آن می پردازیم سرای وزیر وضعیتی نیمه فعال داشته و عده ای از تجار و کسبه در آن مشغول به کارند. این بنا سال ها است که به عنوان بازار فرش شناخته شده است، به جای پیشنهاد عملکرد جدید تصمیم بر آن شد که بنا را برای همین عملکرد فعلی به عنوان پاساژ فرش تطبیق دهیم و موقعیت تجاری و اقتصادی آن را تقویت کنیم.

مراجع

۱. هما بیوک آقائی، ۱۳۹۷/۹، ۶.
۲. پروژه مرکز آموزش عالی سازمان میراث فرهنگی و گردشگری - پروژه خانه حیدری
۳. جزوه مرمت
۴. سارا صادق زاده، ۱۳۹۹/۷/۱۶
۵. سایت سازمان میراث فرهنگی و گردشگری قزوین
۶. مجایی، ۱۳۸۸/۲/۳۱